

#CIPAR PRVA LINIJA OBRANE#

Opremljeni harpunima i vodootpornim bilježnicama, Louis, Carlos i Antonis rone duboko u kristalno bistre vode zaljeva Konos na Cipru i love opasne predatore - morske paunove.

Nakon što je naselila dio Atlantika na istočnoj obali SAD-a i Kariba, ta riba sada prijeti i invazijom u Sredozemlje.

Morski biolozi iz istraživačkog centra za okoliš Enalia Physis nakon dva zarona vraćaju se s dvadesetak smeđe-bijelih prugastih primjeraka.

Naoružana otrovnim bodljama, ta egzotična riba, miljenica vlasnika akvarija, nema prirodnih neprijatelja u Sredozemlju.

Njezin dom su grebeni, ubod joj je bolan, ali ne i koban, a izvorno potječe iz Indijskog oceana.

No ekspanzija morskog pauna u Sredozemlju toliko brine znanstvenike, ribare i ronioce da su započeli kampanju smanjenja njegova broja.

"Proširio se svugdje", otkriva jedan od ronioaca. "Na cijelom otoku, gotovo svugdje gdje zaronite, vidite mase morskih paunova".

Situacija je ista u Libanonu gdje Alain Najem, voditelj ronilačkog kluba sjeverno od Bejruta, upozorava da ih svaki puta kada zaroni vidi sve više.

Riba je viđena i uz obale Grčke, Turske i Tunisa.

"Eksponencijalni rast" morskog pauna u Sredozemlju posljedica je proširenja Sueskog kanala i sve viših temperatura mora, tvrdi Jason Hall-Spencer, profesor morske biologije s britanskog sveučilišta u Plymouthu.

Hladnije vode zapadnog Sredozemlja, kaže, zasad su pošteđene najeзде.

U istočnom Sredozemlju "zato traje invazija", tvrdi Demetris Kletou, direktor Istraživačkog laboratorija za more i okoliš u Cipru.

Prva linija obrane

Dvojica znanstvenika zajedno s Enaliom i nekoliko drugih partnera koji uključuju Sveučilište na Cipru i Odjel za ribarstvo i istraživanje mora predvode pilot projekt imena "Relionmed" koji financira LIFE, europski program zaštite bioraznolikosti.

Njihov je cilj pretvoriti Cipar u "prvu liniju obrane" od najeзде morskog pauna.

Invazivne vrste su, uz gubitak staništa i pretjeranu eksploataciju, među pet najvećih uzroka smanjenja bioraznolikosti diljem svijeta, upozorava Međunarodni savez za zaštitu prirode.

Takav gubitak remeti ekosustave i ljudske aktivnosti ovisne o njima.

Morski paun od osamdesetih godina uzrokuje "znatnu štetu" na američkoj i karipskoj obali, kaže morski biolog Carlos Jimenez, koordinator istraživanja u Enaliji.

Tvrtka za istraživanje okoliša VertigoLab procjenjuje da je najezda te ribe u Francuskim Antilima, nizu sedam manjih otoka na Karibima, koštala više od "10 milijuna eura godišnje".

Lokalne ribe laki su plijen sposobnog predatora. Morski paun je u dvije godine u zapadnom Atlantiku smanjio brojnost 40 vrsta koraljnih riba za oko 65 posto, pokazuje istraživanje iz 2012. koje je financiralo kanadsko Vijeće za prirodne znanosti i istraživanja.

Istodobno se smanjio ulov određenih vrsta riba, uključujući škarpine.

Proždrljivost

Zbog toga se Sredozemljem, relativno malom moru, ali velikom biseru bioraznolikosti s oko 17 tisuća vrsta, širi strah od morskih paunova.

"Zabrinuti smo jer su toliko proždrljivi", ističe Jimenez dok secira morskog pauna u svom uredu u Nikoziji.

"Stvaraju dodatni pritisak na ekosustave koji su već poremećeni pretjeranom eksploatacijom pomorskih resursa, zagađenjem i turizmom", dodaje.

Ciparski su ribari zabrinuti i jer su mnogi od njih bili žrtve morskog pauna. Osim snažne boli, njegovi ubodi mogu izazvati alergijske reakcije.

Theo Koutsavakis koji vodi ronilački klub i živi uz more cijeli svoj život tvrdi kako morski paun, omiljen među roniocima, rijetko napada ljude.

No zabrinut je zbog utjecaja na morski život u Cipru koji je "već ograničen" ribarstvom i turizmom.

Koutsavakis je veliki pobornik europskog projekta Relionmed kojim se želi raširiti svijest o širenju te vrste.

Inspirirana sličnim projektima u Sjedinjenim Državama, skupina želi organizirati i događaje, uključujući natjecanje u lovu harpunom, kojima će cilj biti smanjivanje populacije morskih paunova i pronalazak ekonomskih inicijativa za ribare.

Kad bi kuhari naučili pripremati tu ribu, a da se pritom ne nabodu na njegove brojne bodlje restorani bi mogli staviti morske paunove na svoje jelovnike, dok bi njihove kralježnice mogle biti iskorištene u izradi nakita.

"Znamo da je u ovom trenutku gotovo nemoguće zaustaviti invaziju", zaključuje biolog Louis Hadjiannou.

Invazija morskog pauna u Sredozemnom moru

Kategorija: MAGAZINAŽurirano: Ponedjeljak, 16 Travanj 2018 10:17

Objavljeno: Ponedjeljak, 16 Travanj 2018 10:16

"Cilj projekta nije istrebljenje, nego kontrola".

(Hina)

